

Становище

От доц. Константин Вълчев,
за Моника Найденова Найденова
към катедра „Дизайн на порцелан и стъкло“

на дисертационен труд на тема:

„Топено стъкло. Технология, дизайн и развитие.“

с научен ръководител инж. д-р Васил Георгиев Харизанов.

Стъкло един материал, който ни завладява все повече и повече с изключителните си качества и възможности. Този материал въпреки, че е навсякъде около нас ние все още не го познаваме напълно с неговите уникални качества и възможности. В последните десетилетия стъклото навлиза много агресивно в архитектурата, дизайна, а и в изобразителното изкуство. България е облагодетелствана в това отношение, че има достатъчно залежи кварцов пясък, който е основният материал за производство на стъкло. Но за съжаление години наред тази природна суровина се разхищава и не се използва рационално. Да, произвеждаме значително количество промишлено стъкло. На едно от челните места сме по производство на стъклен амбалаж на глава от населението в света, но сме на последно по рециклиране и преработка на този ценен материал. Същевременно почти нищо не се прави и не се поощрява желанието на много млади хора да учат и се развиват в тази

област, за да се обхване цялата гама от потенциални възможности на стъклото. С това ще се създадат нови възможности за развитие не само на стъklarската индустрия в България, а и на изкуството от стъкло, защото тези две сфери на приложение на стъклото са неразривно свързани, взаимно се допълват и подпомагат по цялостно и ефективно използване на този природен материал. За щастие все още има умни и интелигентни млади хора, които намират своето поприще в използването на стъклото като изразно средство в изкуството. Един млад, но вече със значителни постижения в областта на арт стъклото е докторанта Моника Найденова. След като се запознах с нейното творчество при участието ѝ в Международното биенале на стъклото София 2017г. и в последствие с нейния дисертационен труд на тема "Топено стъкло. Технология, дизайн и развитие". Със задоволство трябва да кажа, че имаме един талантлив млад автор, който несъмнено ще допринесе за развитието на стъклото в България. Вече съм написал рецензии и становища на няколко докторанти от различни висши учебни заведения в България и мога спокойно да кажа ,че Моника Найденова се е справила превъзходно с темата. И за мен е удоволствие да напиша тази изцяло положителна рецензия за нейният дисертационен труд. Дисертацията е написана хронологично, точно и изчерпателно. Авторката има значителни познания и в областта на технологията при топлата обработка на стъклото. Познава добре зависимостите обем стъкло, време на температурните задръжки и естествено

техните температурни стойности. Това са резултати, които се получават единствено и само чрез много опити и изследвания и са много специфични. Зависят от вида на пещите от големината им, работния обем. От друга страна тези температурни криви на затапяне зависят и от вида на стъклото като химически състав и като обем, но е важно да се знае, че в тази топла обработка най-важното е времето при преминаване от една температура към друга температура. Пещите, които се ползват за затапяне на големи форми в калъпи направени от/комбинация гипс и кварцов пясък или брашно кварцово/са с реотани и отдолу на пещта. Оцветяване на стъклото да метални окиси. При цветните стъкла трябва да се внимава с температурите, за да не се промени цвета на стъклото. Да, стъклото има уникалното качество да е прозрачно. Да виждате през него и в него, то не само отразява светлината, но я пропуска през себе си. Стъклото може да се комбинира, затапя с други материали като метал, текстил, органични материали и др. Галванизация, принципа на огледалото. Всички тези оригинални възможности на стъклото го правят един изключително ценен материал за правене на изкуство от висока класа. Голяма част от тези възможности на този материал са засегнати в дисертацията на докторанта Моника Найденова. Тук трябва да подчертая и добрите познания на Найденова и в областта на различните видове стъкла, тяхната съвместимост и начин на топла обработка. Стъкло в архитектурата интериор, екстериор. В докторската теза на

докторантката са застъпени и техники като витраж /стъклена мозайка/ използвани преди всичко в архитектурата. Тук са застъпени някои от техниките на изработване на витражи и тяхното ситуиране в съответното пространство. По отношение на сакралните витражи, изработени в православен храм трябва да отбележа следното: Православната църква няма в традицията си използването на витража на светлите отвори в храма. Още повече, че православният храм е в повечето случаи с богати на цветове и орнаменти стенописи, но въпреки това смятам, че витражът в православната църква ще облагороди и възвиши атмосферата в нея със своята загадъчност и мистерия ако се пристъпи правилно към такава задача. Разбира се, трябва да променим стила и цветовото въздействие на витража в една православна църква, за да не се конфронтира със стенописите. Затова тези витражи трябва да са по-дискретни и като цвят и като композиция. По-скоро да се използват различни символи и детайли, свързани с православието, вкарани в металните рамки и поставени на прозорците на съответния храм. С всичко казано и написано до тук искам да подчертая, че докторската теза на докторанта Моника Найденова е издържан както теоретично, така и практичните примери, които предлага са плод на сериозна изследователска и практическа подготовка. Затова смятам, че докторантката заслужава най-висока оценка за своя дисертационен труд.

Доц. Константин Вълчев